

Robert Schumann PRAVILA GLAZBENOG ŽIVLJENJA

Prevela odabrane ulomke Marlene Priskic iz bilingvalnog izvornika: "Musikalische haus - und lebensregeln" "Regule di vita per il musicista"

Napomena prevoditeljice: *Robert Schumann bio je (što je manje poznato) i glazbeni kritik (1831.-1844.) i to na temelju vlastite estetike. Na taj se je način Schumann ponajprije obračunavao s, u to vrijeme čestim, ispraznim virtuozištvom i malograđanskim duhom. Svi njegovi tekstovi govore o visoko kultiviranoj osobi kićenog proznog stila. Ovaj djelomični prijevod "Pravila glazbenog življenja" će Vam pokazati da su mnoge teme vječne, samo je potrebno da budu obrađene od ovakvih ličnosti.*

- Edukacija sluha je najvažnija stvar. Što prije se potruži da prepoznaješ tonalitet i zvuk. Pokušaj otkriti koji zvukovi (note) proizlaze od zvona, stakla na prozoru i kukavice.
- Pokušaj svirati savjesno ljestvice i etide za poboljšanje tehnike. Ali, postoji puno ljudi koji misle da će čineći takve vježbe dostići vrhunac; takvi ljudi posvete tim vježbama vrijeme do starosti. To je, otprilike, kao da se svakodnevno trudiš recitirati abecedu uvijek sve brže. Uporabi bolje svoje vrijeme.
- Što prije nauči temeljne zakone harmonije.
- Nemoj površno prebirati po tipkama već sviraj uvijek s velikom pažnjom i ništa ne ostavljaj nedovršeno.
- Usporavanje i ubrzavanje su dvije velike greške.
- Potruži se svirati dobro lijepo i jednostavne komade; to je puno bolje nego svirati osrednje one teške.
- Pazi da uvijek imaš dobro ugođen klavir.
- Svoj repertoar moraš znati otpjevušiti, bez pomoći klavira a ne samo ga svirati, odnosno imati ga u prstima. Na taj ćeš način

razviti svoju fantaziju da bi mogao zapamtiti djelo ne samo melodijski već i harmonijski.

- Moraš doseći razinu da djelo odnosno glazbu razumiješ samo čitajući partituru.
- Kada sviraš ne brini tko te sluša.
- Ako ti netko da *prima vista* svirati partituru, prije nego što otpočneš svirati pređi je pogledom.
- Interpretacija virtuozištvih djela podložna je promjenama ali smo ako su u funkciji viših ciljeva.
- Ne traži u spontanosti takozvanu virtuozištvost. Pokušaj stvoriti o svakom djelu dojam koji je zamislio skladatelj; ne smiješ pretjerivati jer to onda postaje karikaturom.
- Izbjegavaj partiture koje su dorađivane (ornamentacija, izostavljanja, itd.) unatoč tome sto su eventualno u modi. To je najteža uvreda koju možeš nanijeti umjetnosti.
- Nemoj da te zanese aplauz mase takozvanim velikim virtuozištvima. Neka ti puno više znači suglasnost umjetnika.
- Puno sviranja u društvu donosi često više štete nego koristi. Uvažavaj ljude koji te okružuju; ali nemoj svirati nešto od čega bi se ti intimno sramio.
- Ne propuštaj nikada priliku za komorno muziciranje. To će ti iskustvo skupnog muziciranja omogućiti poletno i živahno interpretiranje. Prati što češće pjevače.
- Puno toga možeš naučiti od pjevača i pjevačica, ali nemoj im sve vjerovati.
- Kada bi svi htjeli svirati prvu violinu ne bi bilo moguće sastaviti orkestar. Poštuj svakog muzičara i njegovo mjesto u orkestru.
- Uporno sviraj fuge dobrih majstora a pogotovo Bacha. "Dobro ugođeni klavir" neka ti bude kruh svagdanji. Onda ćeš nesumnjivo postati vrstan glazbenik.

- Traži među kolegama one koji znaju više od tebe.
- Opuštaj se od glazbenih studija čitanjem poezije. Šeći što češće na otvorenom.
- Ima ljudi i iza planina. Budi spreman! Ništa još nisi iznašao ni zamislio a da se to nije već ranije dogodilo. A ako si, onda to primi kao dar Svevišnjeg, dar koji moraš podijeliti s ostalima.
- Izučavanje povijesti glazbe uz žive ilustracije velikih majstora epoha izliječit će te, veoma brzo, od pretencioznosti.
- Kad prolaziš pokraj crkve iz koje se čuju orgulje zaustavi se, uđi i slušaj. Ali pak možeš i sjesti za klavijaturu ostat ćeš zaprepašten svemoći glazbe.
- Sto znaci biti muzikalan? Ti nisi muzikalan: kad strepiš gledajući note; kad sviraš naporom djelo do kraja; kada se zaustaviš jer ti je netko umjesto jedne okrenuo dvije stranice. Ti si muzikalan: kada predviđaš što nailazi u novom djelu ili ako znaš što će se dogoditi u djelu koje poznaješ, kratko: imaj glazbu u prstima, glavi i srcu.
- Ali kako se postaje muzikalan? Drago dijete, sve dolazi s visine i oštar sluh i brzo razumijevanje. Ali sklonosti se daju razvijati i formirati. U tome nećeš uspjeti ako se danima zatvaraš kao pustinjač i vježbaš samo tehniku. Uspjet ćeš ako stječeš živa i raznovrsna glazbena iskustva.
- Čim prije spoznaj širinu i mogućnosti sva četiri temeljna ljudska registra. Pokušaj ih prepoznati posebno pri slušanju zbora, te u kojim intervalima razabireš najveću snagu i delikatnost.
- Pažljivo slušaj sve popularne melodije; one su vratak najljepših melodija koje će ti omogućiti uvid u karaktere različitih nacija.
- Zamjećuj čim prije, zvuk i karakter različitih instrumenata; nastoji upamtiti njihov karakterističan timbar.
- Nikad ne zanemarij slušanje dobrih opera.
- Respektiraj velika imena predšasnika, ali s puno topline i otvorena srca primaj nove. Nikad nemaj predrasuda prema nepoznatima.
- Nemoj suditi skladbi nakon prvog slušanja; ono što ti se u prvi mah sviđa nije i najbolje; veliki majstori zahtijevaju dublju analizu-studiranje. Mnoge će ti stvari biti jasnije tek kad sazriješ.
- Ako iznalaziš melodije prebirući po klaviru to je lijepa stvar; ali ako ti se jednoga dana melodije spontano same nametnu (bez klavira) neka te to razveseli tim više jer se to u tebi uzdižu osjećaji pravog glazbenog otajstva. Prstima mora diktirati glazba a ne obrnuto.
- Prije nego počneš skladati najprije razvij sve u svojoj glavi. Tek kada si potpuno osmislio djelo pokušaj ga odsvirati na instrumentu. Ako ti je glazba došla iz dubine i ako si je kao takvu osjetio isti će se efekt prenijeti i na ostale.
- Ako te je nebo podarilo živom fantazijom, tada ćeš moći dugo i često biti zaokupljen klavirom izražavajući harmonijama svoj svijet. Bit ćeš prožet mistikom magičnih sfera, čak i iako ti nedokučivim ostalo potpuno bogatstvo harmonija. To su najsretniji trenutci mladosti. Izbjegavaj zaludno razbacivanje energije i vremena svog talenta kao u kineskoj igri sijena. No potpuno ovladavanje formom i mogućnošću njezine realizacije postiže se samo preciznim zapisivanjem glazbenim znakovljem. Zato, i piši a ne samo fantaziraj.
- Onda kada ti forma postane jasna, biti će ti jasan i njezin duh.
- Zarana upoznaj umijeće dirigiranja; promatraj često dirigiranje i potajice dirigiraj s njima. To će ti puno toga razjasniti.
- Budi zainteresiran za život kao i za ostale umjetnosti i znanosti.
- Zahvaljujući marljivom i sustavnom radu moći ćeš se uzdizati.
- Bez entuzijazma se ništa ne postiže na putu umjetnosti.
- Umjetnost nije stvorena za zgortanje bogatstva. Nastoji i traži postati najvećim umjetnikom; sve ostalo će doći samo od sebe.
- Učenje je beskonačno.